

Hij is niet hier!

Voor mensen die zich geen raad weet

Ds. ilonka Terlouw | Pasen 2023 | Lucas 24

1. Bij het ochtendgloren...

Op de eerste dag van de week – van de vorige week – bij het ochtendgloren, stond ik op. Ik deed de gordijnen open en keek, zoals altijd, uit op de straat achter ons huis: een drietal huizenblokken, gesitueerd rondom een parkeerplaats. De parkeerplaats was rijkelijk gedecoreerd, beter gezegd: afgezet, met rood-wit lint. Er stond een politie vrachtwagen, nog een wagen, een surveillance wagen, daarin twee agenten. Er liep iemand heen en weer met een koffertje dat er belangrijk uitzag.

Al snel werd door berichten in de buurtapp duidelijk dat er een jonge vrouw, van slechts 34 jaar, was omgekomen in haar woning, onder verdachte omstandigheden. De vriend van de jonge vrouw werd al spoedig aangehouden.

Die middag kregen mijn kinderen een brief mee van school. De moeder van twee schoolgenootjes was compleet onverwachts overleden. Meer stond er niet. Maar ik schrok: de jonge, 34 jarige vrouw was een jonge moeder...

Elke ochtend die week, bij het ochtendgloren, werd ik daaraan herinnerd. Het was het eerste wat ik zag, telkens als ik de gordijnen open deed. Vaak werd de nachtploeg net afgelost door de dagploeg. Mijn gedachten gingen vooral uit naar die kinderen, aan hoe zij zich moesten voelen: de radeloosheid, de diepte van het gemis, de verscheurdheid. Ik kende ze niet eens persoonlijk, en toch wist ik me daar niet goed raad mee.

Ik weet niet wat de uitkomsten van het politieonderzoek hebben opgeleverd. Ik weet enkel dat die *eerste* dag van de week, op veel manieren een *einde* inluidde voor hen.

2. 'Je geen raad weten'

'Op de eerste dag van de week gingen ze, bij het ochtendgloren, met geurige olie op weg.' Lucas stapelt in dat eerste vers hoop op hoop: een nieuwe week, een nieuwe dag breekt aan, het licht breekt door, zelfs van de geurige olie gaat troost uit.

Je zou bijna de rauwe werkelijkheid uit het oog verliezen: de werkelijkheid van het overlijden van iemand die je lief is – ook omgekomen onder verdachte omstandigheden. De werkelijkheid dat deze vrouwen nauwelijks gelegenheid hadden gehad om afscheid te nemen. De werkelijkheid dat ze die ochtend opnieuw geen gelegenheid zouden krijgen om afscheid te nemen.

Ze gaan het graf binnen, maar vinden zijn lichaam niet. – 'Ze wisten zich geen raad', schrijft Lucas in vers 4. 'Ze wisten zich geen raad'.

Je geen raad weten – dat is waar de paasgeschiedenis van eeuwen geleden raakt aan het leven van nu, aan het leven van jou en mij. Het gaat vandaag over mensen, die aan het begin van een nieuwe week staan, en zich geen raad weten.

Misschien gaat deze geschiedenis wel over jou...

3. Hoe begin jij aan een nieuwe week?

Hoe begin jij aan een nieuwe week? Hoe zien jouw weken eruit? – Denk aan een reguliere maandagochtend: zie jij dan *uit* naar de nieuwe week, of zie je *op* tegen de week die voor je ligt?

Er zijn tijden dat je goed in je vel zit: De wereld is te klein voor alle energie die je hebt. Maar, ik schat in, dat er ook maandagen zijn, dat je om raad verlegen zit. En dan, dan zijn er nog van die maandagochtenden, waarop je je gewoon geen raad weet. Al op zondagavond bouwt de spanning in je lijf zich op, omdat je niet goed weet hoe je de week door moet komen: er is zoveel wat je bezighoudt, er is zoveel gebeurd. Soms is het de eenzaamheid waar je tegenop ziet, of de ruzie om je heen, in je gezin, of juist op je werk waar je je geen raad mee weet. Soms kan ook de ‘veelheid der dingen’ je naar je keel vliegen.

Afgelopen maart (2023) was het opnieuw in het nieuws, dat steeds meer jongvolwassenen een einde aan hun leven maken. Het is een signaal om serieus te nemen. Veel jongvolwassenen kampen met mentale klachten. We bezwijken massaal onder de prestatiedruk, kampen met geldzorgen, of een onzekere toekomst.

Op de basisschool van mijn kinderen worden vanaf groep 5 ontwikkelgesprekken gevoerd mét de kinderen, aan de hand van de zeven eigenschappen van effectief leiderschap van Stephen Covey! Ja, daarmee bied

je kinderen een sterke voorbereiding op deze maatschappij. Maar tegelijk: mensen, wat vraag je wel niet van ze, op die leeftijd! Wat communiceer je op deze manier over: continue maar je beste zelf moeten zijn?

Ik weet niet hoe jouw weken eruit zien. Maar één ding weet ik wel: er zijn veel mensen voor wie de week anders begint, dan met hoopvol ochtendgloren. Wat kan je verlaten voelen, als je bij het ochtendgloren verdrietig moet constateren dat de zon schijnt, maar niet voor jou.

De vrouwen ‘wisten zich geen raad weten.’

Je zult er vast iets van herkennen.

Wie zit er nou nooit om raad verlegen?

4. Een kritische vraag

Als je met dat in gedachten, opnieuw het paasevangelie leest, op zoek naar wijsheid, richting, naar warmte of troost, dan kan ik me zo voorstellen, dat het niet meevalt daar ‘kaas van te maken’. Wat moet je precies met deze geschiedenis?

Het ochtendgloren wordt overvloedig overtroffen door de schittering van twee mannen, die er plots zijn, maar hun woorden klinken kritisch: ‘Waarom zoeken jullie de levende bij de doden?!’ Je zal daar maar staan, met je olie in je ene hand en je verdriet onder je andere arm. In de andere evangelieën worden ze tenminste nog gerustgesteld: ‘Wees niet bang’. Maar hier klinkt het verwijtend ‘Wat doen jullie hier?!’ – Natuurlijk, er wordt nog meer gezegd. Maar de toon van deze paasochtend is bepaald niet de hoge feesttoon die onze paasliederen kenmerkt.

De vrouwen vinden een *leeg graf*. Dat is *niet* de hoop waar ze naar zoeken! Niet de troost die ze zo broodnodig hebben! Een leeg graf biedt geen kracht om verder te kunnen gaan! De woorden die gezegd worden, blijven dan ook in de lucht hangen. Of

het echt landt in hun harten? De apostelen zijn er in ieder geval niet van onder de indruk: allemaal 'kletspraat'.

Nou ja, in Petrus' hart, dáár lijkt ergens een voorzichtig vlammetje te gaan branden. 'Verwondering' wordt hem toegedicht. Maar ook bij hem is nog geen sprake van diepe blijdschap. Geen van deze mensen komt bij dit ochtendgloren, in dit stralende licht, tot volle geloofsovergave.

5. Jezus is er niet

Maar misschien... ja, misschien is dat ook zo vreemd niet.

Het kán ook niet, want Jezus is er niet!

Als je Gods kracht en Gods wijsheid zoekt, dan heb je *Jezus* nodig, géén leeg graf.

Als *jij* je geen raad weet en om raad verlegen zit,
dan moet je bij Jezus zijn.

Als je troost zoekt,
dan moet je bij Jezus zijn.

Als je hoop nodig hebt,
dan moet je bij Jezus zijn.

En dáár, dáár winden de twee mannen in de stralende gewaden bepaald geen doekje om: 'Hij is niet hier.'

Jezus is er niet!

6. Gods nieuwe schepping

Maar wáárom eigenlijk niet? 'Hij is niet hier, *want* Hij is uit de dood opgewekt.'

Ja, *alright*, maar wáárom heeft Jezus de vrouwen na zijn opstanding niet bij het graf opgewacht?

Hier stuit je op het hart van het paasevangelie. De *afwezigheid* van Jezus markeert de kern van het *paasmysterie*. Het maakt duidelijk dat je het opstandingsleven niet moet verwarren met het gewone, menselijke leven hier op aarde. ‘Hij – Jezus – is niet hier’, omdat het opstandingsleven niet *ván hier* is. Het is van God afkomstig. Het is een nieuw leven.

Of laat me het nog anders zeggen: Op paasmorgen vindt er *niet* een soort van ‘genezing’ plaats, waardoor het oude lichaam van de gekruisigde Jezus weer in ere hersteld wordt.

Intermezzo: het evangelie van Petrus

In de geschriften die na de tijd van het Nieuwe Testament geschreven zijn, is dat weleens gesuggereerd. In het evangelie van Petrus bijvoorbeeld. Dat is geschreven in de 2^e eeuw na Christus, en dús niet door Petrus, want die leefde in de 1^e eeuw. – Ja, tegenwoordig hebben we het vaak over het verpreiden van nep-nieuws, het creëren van deepfakes, en het plegen van identiteitsfraude, maar met het Bijbelse spreekwoord zou ik willen zeggen: ‘Er is niets nieuws onder de zon.’ Maar dat terzijde. –

In het evangelie van Petrus wordt beschreven hoe Jezus opstaat uit het graf. Vanaf vers 35 staat hoe de soldaten zien dat de hemel opengaat en twee stralende mannen uit de hemel neerdalen. De steen rolt vanzelf een eindje opzij, de twee mannen gaan naar binnen en komen vervolgens met z’n drieën naar buiten, waarbij – let op! waarbij – de twee mannen de derde ‘ondersteunen’. En een kruis volgt hem. De hoofden van de twee mannen

reiken tot aan de hemel, het hoofd van degene 'die aan de hand naar buiten wordt geleid', reikt tot boven de hemelen.

Door de eeuwen heen hebben veel theologen erop gewezen, dat in géén van de Bijbelse evangelieën een verslag staat ván de opstanding zelf. Het paasevangelie begint met een verhaal zónder Jezus en precies daarin ligt al ons heil verborgen. Ja het is de gekruisigde die opstaat uit de dood, maar Hij staat op in een *nieuw* leven.

Op paasmorgen, pakt Jezus z'n oude leven niet op.

De Levende is Gods nieuwe schepping.

Zo markeert het paasmysterie een radicale, goddelijke breuklijn in de geschiedenis van de mensheid. Er is een vóór en een ná. En precies op de breuklijn staat een ruw houten kruis.

7. Het oude en het nieuwe

Het valt niet mee, om vanuit dat evangelie te leven. Misschien raakt deze eeuwenoude paasgeschiedenis ook dáár wel aan jouw leven, omdat je net als de vrouwen je best doet om in dat oude leven troost te vinden.

Ik hoor mensen vaak praten over hun zoektocht naar 'lichtpuntjes' in de dagelijkse dingen. Als het tegenzit, probeer je er het beste van te maken en zoek je naar iets om het vol te kunnen houden. Dat doe ik zelf trouwens ook. Je probeert je aandacht af te leiden van wat je *niet* hebt, van de onzekerheid, van het verdriet, door je te focussen op de lichtpuntjes die er wel zijn. Soms kan dat best heilzaam zijn. Soms helpt dat je de week door.

Maar het paasevangelie gaat niet over de lichtpuntjes in dit leven, waar je je misschien wel krampachtig aan vasthoudt. De genade die God met pasen biedt, is

vele malen groter. Het evangelie wijst je op Christus, die het 'Licht van de Wereld' is, en die jou dwars door alles heen vast zál houden.

*Als het kruis dat je week in week uit met je meedraagt
groter is dan de lichtpuntjes die dit leven te bieden heeft,
weet dan dat de hoop die Christus je biedt,
groter is dan jouw kruis.*

De Levende biedt je hoop die jouw leven omvat en overstijgt.

De kracht van de Opstanding is een kracht die met jouw radeloosheid raad weet.

Er is in Christus een nieuwe schepping begonnen, die door geen dood, wanhoop, of verdriet teniet gedaan kan worden.

Gods nieuwe schepping biedt uitkomst – redding – voor jou, voor je naaste en voor heel deze wereld.

Als ik kijk naar de recente verkiezingsuitslagen, dan zie ik dat heel veel mensen verlangen naar verandering. Dan zie ik een zoektocht van mensen naar oplossingen voor grote vraagstukken. Dan zie ik ook een dame in het groen, die hopelijk een lichtpuntje zal zijn, maar die voor problemen staat die groter zijn dan haar wijsheid. De problemen van deze wereld overstijgen de oplossingen die wij kunnen bieden. De problemen van deze wereld hebben Gods genade nodig. Zij heeft Gods nieuwe schepping nodig.

Een grotere troost dan Pasen is er niet. God heeft met die nieuwe schepping een begin gemaakt: 'Hij is niet hier, Hij is uit de dood opgewekt.'

8. Hij komt je leven binnen

Dat brengt me, bij de laatste vraag die vanochtend gesteld moet worden. Als Jezus op die Paasochtend niet bij het graf is, waar is Hij dan wel?

– Hè, eindelijk eens een makkelijke vraag –

Hij loopt op de weg naar Emmaüs om te luisteren naar wat zijn mensen bezighoudt.

Hij breekt het broodt, om hen te voeden met het hemelse leven.

Hij haast zich naar Simon Petrus en is al onderweg naar de andere leerlingen om hen Zijn vrede te geven.

Hij laat de winden uit alle gewesten waaien, om de harten van mensen te bekleden met kracht uit de hemel.

In plaats van dat de Bijbelse evangelieën uitweiden over hoe Jezus uit het graf kwam, leggen de evangelieën alle nadruk op hoe Hij het leven van mensen binnenkomt.

Hij is niet bij dat graf daar in die graftuin bij Jeruzalam,
omdat Hij *hier is*: waar meer dan twee in zijn naam bijeen zijn;
omdat Hij *hier bij jou is*, alle dagen, tot aan de voltooiing van deze wereld.

GewoonGeloven.com

HonkaTerlouw.com